

# 10 TOETS STENEN

## FAIRE DIAGNOSTIEK



Door aan **faire diagnostiek** te doen zorg je ervoor dat je... iedereen mee hebt, onderzoekt wat je beoogt te onderzoeken, oog hebt voor verschillen in functioneren tussen verschillende contexten en gelooft in de groeikansen van cliënten.

### FD1 - Een vertrouwensrelatie creëren

- ▶ Verbinding maken met de cliënt en zijn context en transparant en eerlijk informeren over het komende traject.
- ▶ Houd rekening met psychologische afstand en weerstand en schakel steunfiguren, ervaringsdeskundigen en tolken waar nodig.

### FD2 - Voldoende informatie verzamelen

- ▶ Breed kijken: informatie verzamelen over de cliënt én zijn context, met zowel positieve als negatieve aspecten, beschermende/ondersteunende en belemmerende factoren
- ▶ Extra aandacht voor gegevens over kansarmoede, SES, migratie, etniciteit.

### FD3 - Een positief kader opbouwen

- ▶ Bouw een positief kader op waarbinnen de cliënt, de thuis- /leefcontext, de school-/werkcontext en externe organisaties elkaar als gelijkwaardige partner zien en voortdurend transparant afstemmen met cliënt als enige doel.

### FD4 - Inschatting niet laten beïnvloeden door waarden en (voor-)oordelen

- ▶ Elke cliënt heeft recht op een gelijkwaardige inzet van elke betrokken professional.
- ▶ Bevraag actief het referentiekader van het cliëntensysteem en de school- en werkcontext.

### FD5 - Breed onderzoeken

- ▶ De cliënt breed onderzoeken: meer dan enkel cognitieve vaardigheden en adaptief gedrag maar ook motivatie, persoonlijkheid, sociaal-emotionele factoren...
- ▶ Een brede waaier aan onderzoeksmethoden en instrumenten gebruiken en ook oog hebben voor proces.
- ▶ Blijven zoeken naar positieve krachten

### FD6 - Storende factoren voorkomen

- ▶ Kies zorgvuldige instrumenten en methodieken die geschikt zijn voor de cliënt. Maak waar nodig gebruik van doelgroep-specifieke normen.
- ▶ Blijf bewust dat geen enkele test cultuurvrij is, net zoals de diagnosticus zelf.
- ▶ Houd rekening met mogelijke storende factoren (vertekening) zoals onvoldoende motivatie, taalvaardigheid, cultuurvertrouwdheid of testvaardigheid.

### FD7 - Juist interpreteren

- ▶ Blijf ook hier bewust dat geen enkele test cultuurvrij is, net zoals de diagnosticus zelf.
- ▶ Heb aandacht voor de invloed van taal, cultuur en kansarmoede en persoonlijke bias.
- ▶ Niet voortgaan op één testmoment, maar vooruitgang of leerbaarheid nagaan door hertesting. Maak onderscheid tussen het momenteel bereikte prestatieniveau en de (intellectuele) mogelijkheden van de cliënt.

### FD8 - Gepast indiceren

- ▶ Wees bewust van het feit dat eenzelfde verschijnsel een andere oorzaak kan hebben en dat eenzelfde oorzaak soms kan leiden tot een ander verschijnsel. Daardoor kan in beide situaties een heel andere aanpak nodig zijn.
- ▶ Houd rekening met aspecten van kansarmoede en meertaligheid in de aanpak van leer- en ontwikkelingsproblemen.
- ▶ Indicering afstemmen op de haalbaarheid voor en de veranderbaarheid van de context.

### FD9 - Respectvol adviseren

- ▶ Open, transparant en respectvol adviseren.
- ▶ Communiceren in een verstaanbare, toegankelijke taal. Eerlijk informatie geven over de impact van beslissingen.
- ▶ Zorgen voor afstemming op mogelijkheden en context van cliënt en respect hebben voor beslissingsbevoegdheid van de cliënt.
- ▶ Samenwerken met steunfiguren, ervaringsdeskundigen en tolken waar nodig.

### FD10 - Geloven in de veranderbaarheid

- ▶ Spaarzaam zijn met het vermelden van cijfers of algemene categorieën, maar intervallen en concrete voorbeelden gebruiken.
- ▶ Geloven in veranderbaarheid en die evolutie ook blijven opvolgen.
- ▶ Interventies afstemmen op de mogelijkheden en context van de cliënt.
- ▶ De school- en werkcontext actief aanzetten om preventieve acties en interventies uit te voeren.